

РОПОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 132 (632) ♦ Четвер, 15 липня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

ХМАРИ СОНЦЯ НЕ ЗАСТУПЛЯТЬ

Абзац з листа

Передумови економічної ситуації, що є нині в Україні, закладалися від самого початку приходу до влади більшовиків. Не треба було нищити господаря на селі, а взятися за піднесення сільського господарства, повернути науку людям до села. А в нас усе було кинуте на розвиток військової промисловості.

А. Коалісниченко, робітник.
Кременчук

Хто працює, а хто обіцяє

Новоушицький район, що на півдні Хмельниччини, першим в області офіційно розпочав життя. Свято першого снопа відбулося у куряжинському сільгоспдиремстві «Світанок», яке очолює досвідчений хлібороб Микола Гевко. Тут завчасно підбалили про «підготовку» до живих і проведення посіву озимих під урожай наступного року. Розроблено комплексну програму, за виконанням якої пильнував спеціально створений живий штаб.

Для того, аби наочно показати, що і за сьогоднішніх складних економічних умов енергійні керівники можуть належно підготуватися до живих, районна державна адміністрація провела в Куряжині виїзне засідання колегії. У своєму вступному слові представник Президента в районі Олександр Лавров підкреслив, що від того, як сьогодні працюватиме селянина, залежатиме і економічна, і політична стабілізація в Україні.

У той же час на засіданні колегії господарники висловили гострі претензії до керівників вищих структур. Київ обіцяв селянам «зелене світло» на всіх живиних напрямках. Та на практиці керівники відомств і понині встроювали палиці в колеса. Наприклад, для оперативного придбання запасаєних частин потрібні чеківі книжки. Про це вже кілька місяців тому висловлювали претензії до обласробанку «Україна», однак і досі нічого не зроблено. Перебуваючи у Вінниці, Леонід Кучма пообіцяв подолання, що ціни на нафтопродукти не будуть вище за 800 купонів. А насправді, колосам їх продають по 1800. Стали на хліборобський поріг життя, а обіцяні кредитні лінії ще не діють. За таких умов хліб може згинути в бундерах комбайнів чи просто на ланах.

Хмельницька область.

Здавна казали мудрі люди, що хліб — то міць держави. Дійшли і ми нині істини: без розквіту села не підніметься й уся наша бідоласна економіка.

У Казанківському районі на Миколаївщині наполегливо шукають нові форми господарювання на землі, щоб праця на ній не була у збиток хліборобу. Замість колгоспу тут створено колективне асоціативне сільгосптовариство, хазяйнують у своїх господарствах кілька фермерів, чималий загін орендарів. Не наврочити би, але надія на успіх є. А негода — хмарка сонце не заступить.

На знімку Олександра КРЕМКА: фермер Олександр Шадорський.

Як валюта

На цюгоричних живинах у багатьох господарствах області з механізаторами розпачуватимуться не так гроші, а як зерно. Наприклад, у радгоспі «Знам'янський» Кам'янсько-Дніпровського району комбайнери та їхні помічники одержать, крім зарплати, по 4,5 кілограма пшениці за кожну намолочену тону, а також по 500 кілограмів додатково — після живих.

За кілька днів розпочнеться масове збирання ранніх зернових у всіх районах області. За попередніми прогнозами, урожайність буде не нижча від 20—25 центнерів з гектара. Запорізька область.

Що у Роздолі, те й на полі

Давня мрія хліборобів України — мати універсальні комбіновані мінеральні добрива — здійснюється. Їх випуск освоєно на Роздольському хімічному комбінаті спільно із заводом калійних добрив Калуського концерну «Хлорвініл», що на Івано-Франківщині.

До складу новинки входить «букет» поживних речовин — калій, магній, сірка, аміак, фосфор. Рאיце їх треба було вносити в ґрунт окремо, що вимагало додаткових затрат. Добрива фасують у Роздолі. До фосфору власного виробництва місцеві хіміки додають порошок магнезії з Калуща. Перша партія продукції розійшлася миттєво.

«МЕНЕ ТУРБУЄ ТІЛЬКИ ОДНЕ СЛОВО»,

або Як ми вперто не хочемо називати речі своїми іменами

Ранкове засідання 14 липня

Ще задовго до того, як позивні «Козацького маршу» сповістили про початок пленарного засідання, депутати біля мікрофонів «формулювали» черги. Стало очевидним, що вони готові до тривалого обговорення. Воно й зрозуміло: грубий випад парламенту Росії проти суверенної України з приводу статусу Севастополя сьогодні широко обговорюється як у засобах масової інформації, так і у світових політичних колах. За повідомленням Міністерства закордонних справ України, вже більше сорока держав світу в тій чи іншій формі висловили своє негативне ставлення до рішення Верховної Ради Росії.

(Закічення на 2-й стор.).

Продиктовано в номер

Якою має бути середня зарплата у липні?

Президія Федерації профспілок України, враховуючи економічну ситуацію, вимагає встановити мінімальну зарплату на рівні не нижчому офіційно визначеної межі малозабезпеченості. Ця межа у червні становила 22.100 крб. Федерація профспілок вважає також, що середня зарплатна плата у липні 1993 року має бути 93.600 крб. Такий її рівень, хоча й не забезпечує найнеобхідніших потреб працюючої людини, але враховує фактичні можливості виробництва для чаплення «споживчого коштка» і не спричинятиме інфляційних процесів.

«Афган» по-таджицьки

Вчора вранці повністю звільнено територію 12-ї прикордонної застави Московського прикордонного загону в Таджикистані. Майже добу прикордонники вели бойові дії. Їх спочатку піддали мінометному обстрілу з афганської території, а згодом оточили афганські моджахеде та понад дві сотні бойовиків таджицької опозиції.

Ліше спільними зусиллями прикордонників, 201-ї російської дивізії, а також служб МВС і безпеки Таджикистану вдалося знести блокаду застави. За словами міністра закордонних справ цієї республіки Р. Алімова, частину бойовиків знищено. Про втрати прикордонників не повідомляється.

Копітка робота й урочиста подія протягом одного дня

Триває офіційний візит в Україну Президента Республіки Індія Шанкера Дакла Шарми. Протягом другого дня візиту відбулися його зустрічі з державними діячами України.

Президент Індії й Прем'єр-міністр України Л. Кучма торкалися перспектив розвитку взаємонадійних дипломатичних економічних контактів. Шанкер Дакл Шарма також мав зустріч з віцепрем'єр-міністром М. Жулинським, під час якої йшлося про поглиблення різногалузевих зв'язків і обміну між-

державного рівні. Під час розмови індійського керівника з міністром закордонних справ А. Зленком сторони обговорили проблеми співробітництва на зовнішньополітичній арені.

Закінчившись цей день для високого індійського гостя урочистою і пам'ятною подією. Шанкеру Даклу Шарму було урочисто надано почесного доктора Київського університету імені Тараса Шевченка.

Сьогодні Президент Республіки Індія відбуває до Одеси.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ПРО ПОСТАНОВУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ «ПРО СТАТУС МІСТА СЕВАСТОПОЛЯ»

Розглянувши ситуацію, яка виникла внаслідок прийняття Верховною Радою Російської Федерації постанови «Про статус міста Севастополя», кваліфікувати прийняття цієї постанови як агресивний політичний акт російських парламентарів проти України, Верховна Рада України постановляє:

1. Кваліфікувати постанову Верховної Ради Російської Федерації «Про статус міста Севастополя» як таку, що суперечить нормам міжнародного права, зобов'язанням, які Росія взяла на себе як член ООН, НБСЄ та інших міжнародних організацій, двостороннім договорам між Російською Федерацією та Україною і є спрямованою на порушення територіальної цілісності і суверенітету України.

2. Постанову Верховної Ради Російської Федерації «Про статус міста Севастополя» не має юридичної сили і не породжує будь-яких правових наслідків щодо України.

3. Доручити центральним органам державної виконавчої влади вжити необхідних заходів щодо виконання Конституції і законів України на території міста Севастополя та забезпечити фінансування Севастополя тільки відповідно до бюджетного законодавства України.

4. Вважати за необхідне продовжити роботу по дипломатичних каналах для роз'яснення позиції України щодо неправомірної постанови Верховної Ради Російської Федерації, яка спрямована на перегляд існуючих кордонів і ставити під загрозу мир і спокій на нашій землі. Порушити питання перед Радою Безпеки ООН про кваліфікацію рішення Верховної Ради Російської Федерації з точки зору Статуту ООН і сучасних норм міжнародного права. Звернутися до парламентів держав світу із роз'ясненням позиції України щодо ситуації, яка виникла у зв'язку з неправомірною постановою Верховної Ради Російської Федерації.

Усвідомлюючи, що спроби реалізації постанови Верховної Ради Російської Федерації «Про статус міста Севастополя» призведуть до конфлікту, не ототожнюючи позиції російських парламентарів з волею російського народу, Верховна Рада України пропонує Верховній Раді Російської Федерації скасувати постанову, здатну похитнути підтверджені багатовіковою історією братерським взаємним між українським та російським народами.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ
14 липня 1993 року

Указ Президента України

Про звільнення
Представника Президента
України у Рожищенському
районі Волинської області

За грубі порушення фінансової дисципліни та вчинення дій, несумісних із займаною посадою, звільнити Мамренка Василя Феодоровича з посади Представника Президента України у Рожищенському районі Волинської області.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
10 липня 1993 року

«МЕНЕ ТУРБУЄ ТІЛЬКИ ОДНЕ СЛОВО»,

або Як ми вперто не хочемо називати речі своїми іменами

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Неодноразово сприйнято цей недружелюбний крок російських парламентарів стосовно України і в самих епохах вищої влади нашого північносхідного сусіда. Але Голова Верховної Ради І. Плющ, який під час пленарне засідання, очевидно, не мав наміру розводити довгої розмови з приводу цього неприємного факту.

— Ми вчора довго дискутували: проводити чи не проводити обговорення цієї проблеми? — сказав він. — І домовилися: оскільки цілий день це питання обговорювалося, провести сьогодні обговорення вже запропоновано. Ного проекту постанови і прийняти його. Хто за таку пропозицію?

«За» проголосувала більшість. Опісля голова зачитав текст проекту постанови «Про постанову Верховної Ради Російської Федерації «Про статус міста Севастополя». І депутати прийняли його за основу. (Текст постанови Верховної Ради України надруковано в сьогоднішньому номері нашої газети).

Одних депутатів такий «сценарій» цілком задовільняв, в інших, як, наприклад, у Степана Хмари, викликав різке невдоволення.

Сергій ДОРОГУНЦОВ:

— Хочу запропонувати прийняти цю постанову в цілому. Вона виважена, по-моєму, зрозуміла всім і справедлива. Мене турбує тільки одне слово. Я знав би слово «агресивний». У преамбулі, де йдеться про «агресивний парламентарізм». «Небезпечний», «протиправний» або «спрямований проти України». І проголосувати постанову в цілому, щоб не нагнітати ситуацію, яка і так, по-моєму, велими гостра.

Ярослав КЕНДЗЮР:

— Я вважаю, що ми знаємо, що прийняли за основу проект ухвали, яку хочемо обговорювати. Бо, на мій погляд, вона є надто общою і надто виваженою. Іване Степановичу, наша позиція обачніша і наша вимога ще дають можливість нахилити шовіністам і в Києві, і в російській столиці. Ось і подивіться. Вже в останньому абзаці подаємо:

«...не ототожнюючи позиції деяких російських парламентарів». Даруйте, Іване Степановичу, але там два чи три російських парламентарії проголосували проти проекту постанови, яка прийнята за основу. І про це треба абсолютно чітко сказати.

Друге. Я вважаю, що коли ми вже доручаємо центральним органам державної виконавчої влади «вжити відповідних заходів» і так далі, то, думаю, що і законодавчий орган повинен висловитися з приводу позиції деяких наших колег-депутатів. Зокрема, Терехова, Цекова, Баргова, представники Президента України у Севастополі Брмакова, як по суті сидять тут, як троянські коні, як вороги цілкової Української однієї держави. І вони сьогодні не мають морального права перебувати в українських парламентах. І це питання повинно бути також включено до порядку денного сьогоднішньої сесії.

Зрештою, те обітче «деяких» зникло з постанови. А ось останній абзац проекту, цей, за словами Михайла Горіяна, смисловий апендикс, який робить нас, українців, людьми, що простягають ру-

ки і просять милостиню, там і залишився. Кілька народних депутатів, зокрема Микола Пороховський, Богдан Горинь і Катерина Завадська, пропонували доповнити постанову пунктом про неприпустимість перебування російських військових частин на території України, що маємо, зокрема, в Криму. Але ця слушна пропозиція також не набрала потрібної кількості голосів.

Дивним було прагнення деяких депутатів вслякко пом'якшити формулювання принципового документа, зрештою в обтічних, щоб, дай Боже, хтось не образився. А те, що на нас чинить дурбінний тиск, що зневажать нашу національну гідність, що відверто нехтують норми міжнародного права — то набагато скороминше і не варте великої уваги.

Варте — та ще й якої! Неважко для усвідомлення цього нам треба ще одного походу Муравйова. А те, що його вірні послідовники в Росії не перевелися, переконливо засвідчує постанова російського парламенту з приводу статусу Севастополя.

Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

У постійних комісіях: готується питання

ЛІКАРЯ ВІКІКАЛИ?

Не проходить жодного засідання Постійної комісії Верховної Ради з питань здоров'я людини, де не заходила б розмова про сучасні медичні кадри, організацію самого навчання у медичних вузах України. І ось вирішено: вивчити це питання докладно і заслухати його на засіданні Комісії у вересні цього року. Ми попросили поділитися думками з приводу підготовки кадрів керівників одного з кращих медичних вузів України, людини, яка особисто дуже багато робить для вдосконалення підготовки спеціалістів у галузі охорони здоров'я.

Ще древні мислителі називали медицину мистецтвом. У нас же чомусь прийняв термін «медичне обслуговування». Так і проситися: «добуте обслуговування, технічне обслуговування... Зрештою, держава повинна щодо медичної справи відходити від цього приниженого терміну; обмежене фінансування, наперед запрограмована економія на ліквідних, ліках і на всьому іншому, хоч відомо, що економія на здоров'ї людей у майбутньому обертається величезними збитками для нації.

Втім, за зміцнення здоров'я людини несуть відповідальність і медики. Тож сьогодні дуже важливо знати, хто до нас іде, чи є у юнаків і дівчат, що складають за студентські партії, особливий потяг, якщо хочете, талант до нашої фахи. І чи відповідає система підготовки медичних кадрів насущним потребам нації.

Нині в Україні проходить реформа медичної освіти, в основу якої покладено безперервність навчання, підвищення кваліфікації спеціалістів, та їх конкурентоспроможність. Вже з цього навчального року наш Інститут приступить до підготовки бакалаврів з медичної та стоматологічної спеціальностей з п'ятирічним терміном навчання. Відповідно з цим планом впроваджується модульно-циклова організація навчально-виховного процесу. Післядипломна підготовка спеціалістів також вестиметься по-новому: замість одиноїрної інтернатури для всіх спеціалістів — дворічна для майбутніх терапевтів, тирічна — для хірургів, однірічна — для стоматологів, Іва-

но-Франківський медичний Інститут — один з перших в Україні, де створений факультет інтернатури. Вже зараз тут навчається понад 200 чоловік дев'ятихатити спеціальностей. Незабаром вдосконалюватимуть знання понад 300 майбутніх лікарів.

У навчальний процес впроваджується нова система. Здійснено корекцію в бік посилення клінічної та профілактичної підготовки, яка займатиме близько 60 відсотків часу. Більше уваги звертається на інтеграцію викладання фундаментальних та клінічних предметів. Зросла вагомість самостійної роботи студентів. Для оцінки знань юнаків та дівчат використовуються контрольні тести, рейтинг-система. Розробляються проекти кваліфікаційних характеристик бакалаврів та магістрів. Завершується повний перехід на державну мову навчання.

Вже є перший досвід підготовки сімейних лікарів. На кафедрах інституту успішно пройшли спеціалізацію 20 лікарів за 400-годинною програмою родинного (сімейного) лікаря. Хай досвід тут ще незначний, але ми розуміємо, що перехід до «родинної» медицини в наших умовах, коли потрібно докорінно змінювати саму систему охорони здоров'я, процес тривалий. З часом, очевидно, слід думати про окрему спеціалізацію такого лікаря уже з студентських років.

Мета усіх новачків зрозуміла — поліпшити знання студентів. Цьому підпорядкована і турбота про технічну базу вузу — обладнання ау-

диторій, лабораторій, відкриття п'яти комп'ютерних класів і одного комп'ютерного центру, перетворення будівлі цилого «теоретичного» містечка.

Зростають і вимоги до знань студентів. Перехідні іспити на І—ІІ курсах дають можливість «відкинути» слабких і недібалих. Зрештою, є випадки відраховування і на старших курсах (бо над ними не тяжіє той сумнозвісний план).

Та високий рівень знань наших вихованців — це не все. У всі часи вважалося, що лікар, крім професійних знань, зцілює хворого своїми людськими якостями. Бути небайдужим до чужого болю, милосердним і доброзичливим, терплячим і готовим до самопожертви — це, згодиться, теж талант. З байдужістю починається професійна недобросовісність, з зарозумілості — некомпетентність, з душевної черствості — ремісництво, поспіх і халатність.

Можливо, при вступі на медичні спеціальності варто проводити тестування абітурієнтів і з цього боку. Та й під час навчання не забувати про формування високих людських якостей майбутніх лікарів. Зрозуміло, тут не йдеться про проведення якихось «виховних» годин чи подібних заходів, які давно себе скомпрометували. Мова скоріше про певні школи,

співробітництва, коли вихованець наслідує все краще, що є в учителі.

Через залучення студентів до наукових пошуків продіагується процес становлення майбутніх спеціалістів. Сьогодні в науково-дослідних експериментах співробітників Івано-Франківського медичного інституту дедалі важливіше місце займають екологічні дослідження. Останні десятиріччя поставили перед наукою нові проблеми, що стосуються майбутнього людства, забезпечення оптимальних умов всебічного розвитку, сучасного і майбутнього стану взаємозв'язків і взаємодій людини з навколишнім середовищем. Базою для всього цього вивчення цієї проблеми є нові напрямки — екологія людини. Інститут активно займається дослідженнями впливу антропогенного і техногенного забруднення довкілля на здоров'я людей і відтворення народу на Прикарпатті та розробленням конкретних заходів щодо попередження захворюваності, пов'язаної з дією шкідливих екологічних чинників.

Для координації зусиль науковців Інституту і практичних лікарів з ініціативи ректорату і управління охорони здоров'я обласної державно-практичної рада. Цей орган з'явився вперше в історії охорони здоров'я населення області і не має аналогів в Україні.

...Відомий терапевт В. Оселер вважає, що медицина — це мистецтво, яке ґрунтується на науці і потребує для свого вдосконалення любові. Ось тому ми і вважаємо, що нам потрібні фахівці, які поєднують б міцні знання і специфічні людські якості, необхідні медици. Саме так повинно бути молоді покоління, які приходять в медицину.

Святен НЕЙКО, ректор Івано-Франківського медичного інституту, заслужений працівник вищої школи України, лауреат Державної премії України.

Прощу слова

БЕЗ ВЕЛИКОГО ПЕРЕЛОМУ

Нині стоїть питання, як реорганізувати колгоспи. Всі знають: потрібно створити кооперативні, фермерські господарства з малим підприємством. Але як це зробити?

Висловлюю власну думку. Особливо хочу наголосити: зроблене для розвитку колгоспного виробництва не відкидати, а на готовий уже основі впроваджувати нові економічні відносини, що дасть можливість сільчанам увійти до ринку без великих потрясінь. Для цього потрібно проаналізувати недоліки у виробничих відносинах колгоспів і намітити шляхи їхнього вдосконалення.

На мою думку, стримані у реформуваних економічних відносинах на селі мають стати колгоспи, котрим разом з державними структурами треба створити державно-кооперативну асоціацію. Вона і зняла б на себе відповідальність за ефективне ведення сільськогосподарського виробництва колективними, фермерськими і особистими господарствами.

Жителі села мають визначитись, які форми кооперативності: колективні чи фермерські. Державні структури, які співробітничать із селом, мають запропонувати таку асоціацію. До речі, вона завжди діяла, адже держави

відповідала за забезпечення села виробничими засобами. Треба лише підкріпити відносини економічно і оформити їх юридично.

Можливо, деякі подумають, що це — відторгнення адміністративної системи, та це не так: це державне регулювання входження сільських товаровиробників до ринку, а з розширенням ринкових відносин функції держави в асоціації відмірають. Головним завданням асоціації має стати налагодження ефективного виробництва методом створення кооперативних, фермерських, особистих господарств і малих підприємств, забезпечення матеріально-технічними засобами виробництва товаровиробників, а також колективний захист від монополізму і колгоспників, і заголівників.

Потрібно також мати на увазі, що ринку без банкрутства не буває, тож створення асоціації по-якшій створює банкрути. Отже, таке добровільне об'єднання підвищить виробничу дисципліну, посилить відповідальність конкретних осіб за налагодження виробництва.

Анатолій ТЮТОННИК,
головний спеціаліст
колгоспу «Маяк».
Харківська область.

Накипіло!

Я в контору пішов би...

Пишуть до вас голови сільських Рад із Монастирського району. Всі ми відчуваємо, як глибока криза охопила Україну, і не лише економічна. Проте це не означає, що ми мусимо опустити руки й перестати працювати. Йде становлення молодоті України. Маємо власну державу, і ми повинні її будувати попри всі труднощі. Ми — єдині, в нас мають панувати віра, надія, любов. Надія, що прийде нове життя, нове добро. Розуміємо, що не останню роль тут повинні відіграти місцеві органи самоуправління, самоврядування. Проте, яка б висока свідомість в нас не була, подивимось на матеріальний бік. Прийнято декілька законів, постанов, розпоряджень, але видно, що легше їх прийняти, ніж виконувати.

На голів сільських Рад покладається багато обов'язків — збір молока, заготівля картоплі, опікування одиноких старих, підсобні господарства, питання будівництва і ряд інших. Нерідко доводиться йти на конфлікти з головами колгоспів, котрі не так дбають,

щоб господарства були rentабельні, прибуткові, як щоб же якийсь час «покерувати» для себе, і як зрозуміти, що рехівник у колгоспі, головні спеціалісти, сам голова одержують звідвіч-втрчі більше, ніж голова сільської Ради! Навіть прибиральниця на фермзаводі одержує більше. Тож і не дивно, що голови сільрад вертяться на колісних місцях роботи. Висновок можна зробити такий: яка платня, така й робота.

І ще одне не розуміємо. Як можна, що в колгоспах немає зростання виробництва продукції, а зарплата зростає, і головне — не в рядових колгоспників, а в «штатників»? Сподіваємось, що Верховна Рада з розумінням поставиться до нашого звернення, і голова сільської Ради буде владно на селі.

А. КВАРЦЕНЮК,
Я. МАКАРІЙ,
Р. БРЕНЯК,
Г. РОСТОЦЬКИЙ,
разом 28 голів сільських Рад.
Тернопільська область.

Чому Китай купує український прокат у США

Нещодавно в Україні побувала делегація КНР на чолі з головним інженером Міністерства металургійної промисловості У Сичуань. Після відвідин Дніпропетровського металургійного заводу імені Петровського делегація влаштувала в Києві прес-конференцію і презентацію представництва своєї експортно-імпоротної компанії, що увійшла до складу Українського союзу промисловців і підприємців.

Відповідаючи на запитання журналістів, У Сичуань повідомив, що металургія промисловості КНР складається з чотирьох комбінатів та 17 заводів, дослідують, крок за кроком, долає нові рубежі. Так, коли 1978 року вона виплавила 31 мільйон 780 тисяч тонн сталі, то торік уже 81, а до кінця століття плановано дійти до 100 мільйонів тонн.

Та незважаючи на значний поступ, Китай змушений закуповувати за кордоном, в тому числі в Росії та в Україні, близько 10 мільйонів тонн сталі.

Що цікавить наших гостей? Чувши, злякай й інші напівфабрикати і, звичайно ж, кінцева продукція — прокат. А що вони пропонують нам? В основному вогнетривні, які, до речі, користуємось уже два роки, а також технологію, устаткування (передусім для безперервного розливання металу) тощо. Можливо, також поставки коксу, а коли буде на те наша згода, то й налагодження спільних виробництв товарів ширькитку.

Кореспондентів дещо здивувало повідомлення У Сичуань і президента експортно-імпоротної компанії Бай-Бао Хуа, що деякі види нашого прокату, до прикладу швелер, КНР купує... у Сполучених Штатах і Туреччині! Отже, виходить, що республіка Америка і спритні турки, коли діло доходить до великого бізнесу, перепродують наш метал. Це — яскраві свідчення того, що наш відомства не знають світового ринку й не знають, певно, прагнуть

М. БРЕМЕНКО.
Прес-служба УСРП.

СТАРА СЛАВА НОВУ ЛЮБИТЬ

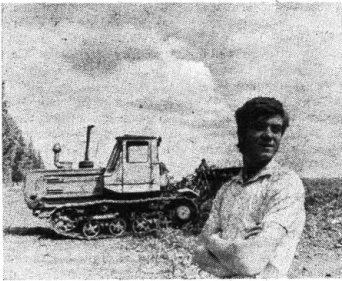
Ще кілька років тому Буковина була однією з найбільш «молочницьких» областей України. Але поступово важливу галузь почала підупадати внаслідок зменшення дійсного поголів'я, занебаності змінної роботи, Та схоже, що буковинські тваринники вирішили відновити «статус-кво». У багатьох господарствах стрімко пішла вгору криза надів. Зокрема, вагому добавку продукції забезпечують ферми Кіцманського району. По 11 кілограмів молока одержують тут від кожної корови.

Можна назвати багато чинників, що сприяли успішності. Це і повні годівниці, і належний догляд. А спеціалісти на перший план ставлять те, що в більшості господарств району подбали про літні табори для худоби. Корови перебувають на повітрі, їм влаштовують моціони, подекувати їм мають можливість випасати на культурних пасовищах.

Першість у районі тримають тваринники колгоспу «Маяк». Не має собі рівних на цій фермі дояр Степан Гринчук, який одержує по пуду молока від кожної корови. Поряд з ним трудяться і його дружина Марія, дочка Люда та син Сашко. Вони доглядають збільшену групу тварин.

До речі, на буковині професія доярки завжди опановували представники сильної статі. Особливо багато молодих доярок доглядали групи молочних корів у Кельменському, Вишнівському, Путильському і Заставнівському районах.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Миколаївська область. Новий Буг за своїм статусом — місто. І чимале. Та в той же час новобуги не порвалися з язків з селом. Особливо в наш час, коли всі сподівання — на землі-годувальницю. І називають себе городниками-селянами. А коли так, то й проблем у виконавчої влади більше, ніж у «чистих» сільських або міських районах.

Через деякий час Новий Буг одержить стаціонарний газ, «голубе паливо» прийде й до села.

Далекий шлях веде на комбикормовий завод — без його продукції жодне господарство не виживе. Завод потужний, приймає замовлення й від сусідніх областей.

На знінках Олександра КРЕМКА:
Кращий тракторист колгоспу «40 років Жовтня» Віталій Гребной на обробітку кукурудзи.

Завідувачка фермою колгоспу «Україна» Марія Дмитрівна Рибак.

КРАЩОГО НІЧОГО НЕ БАЧИВ

В одному з фермерських господарств Херсонщини завершує роботу посланець Канади Петро Мадик. За сприяння Канадського бюро технічної допомоги він побував у Бериславському районі, щоб передати свій досвід місцевому фермеру Олександрові Шатайлову. Перед від'їздом Петро Прокопович завітав до коруптиту газети «Голос України».

— Восени минулого року, — розповів П. Мадик, — я прочитав у газеті «Едмонтон Джорнел» про програму допомоги українським фермерам і відразу заповнював власні послуги. Сам я народився в Канаді, але мої батьки приїхали сюди з України, з села Вапшівці Чернівецької області. Було це ще в 1905 році. Все життя, а нині мені більш

як 60 років, я мріяв побачити землю батьків. Відвідував українську церкву, навіть у хорі співав, брав участь у патрістичних заходах, молодіжній організації українців у штаті Альберта. І коли Україна стала незалежна, загубив спокій, шукав приводу, щоб поїхати до неї. На той час власну ферму я вже продав, вийшов на пенсію. Тепер маю два гектари землі, їм перетворюю у дослідницьку агроабораторію. Культурі дають рекордні врожаї. Особливо люблю вирощувати горох, моркву, картоплю, яблука. Подумаю: може, комусь мій знання знадобляться.

Перебування в селі Новорайську можна назвати разом. Ніколи не бачив такої родючої землі. До впадоби

мені також бажання Олександра Шатайлова зробити своє господарство зразком в аграрному плані. Він правильно ставився до моїх порад, хоча сам не в тім я битий — читає іноземну літературу, мислить економічними категоріями. Його батько — грек хлібороб від Бога. Селляни прийняли мене привітно, я сказав би — так тепло, що йноколи почувався ніяково. Постараюсь відлатити їм тим же. Такого клімату, такої чарівної природи, такої річки, як Дніпро, не доводилося бачити. Це справді райський куточок на землі.

Немає там сподобалося геть усе? — Геть-чисто все. Було б мені років на 30—40 менше, й-й-Богу, прагнув би переселитися в Україну. Навче

якийсь лікувальний базисом огорнув мою душу, коли жив тут. Дивує мене лише одне: неже, маючи таку багатющу землю, можна жити гірше, ніж люди за рубіжком? Все у вас вирощують, але магазинів, ларків, лавок, де продавали б продукцію рослинництва і тваринництва, дуже мало. Куди ж зникає вирощене на полі й фермах? Доли до мене була ласка: закінчив школу, університет в Едмонтоні, працював землевпорядником, мав велику ферму, добре забезпечив свою сім'ю. Але сила тяжіння краю моїх предків виявилася сильніша від усіх матеріальних благ. Важна Україна, її фермерам успішного достатку. Я вірю, що ваші проблеми — тимчасові.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Херсонська область.

Продиктовано
в номерНародна Рада — за
жорсткий підхід

Народна Рада розповсюдила заяву з приводу рішення Верховної Ради Росії про статус міста Севастополя. У заяві названо це рішення безпрецедентним, таким, що заперечує Гельсинський процес, ревізує в односторонньому порядку міждержавні угоди в рамках СНД та двосторонні угоди між Україною та Росією. Це рішення Верховної Ради Росії Народна Рада розцінює як таке, що загрожувало загальному процесові розроблення, може спричинити війну і світову катастрофу, оскільки територіальні претензії висуває ядерна держава.

Рішення Верховної Ради Росії, йдеться в заяві, засвідчує, що «націоналістичним і імперіалістичним є офіційною політикою властей Росії». Воно стало можливим завдяки потужному краді Заходу імперських зазіхань Росії, «капітулянтській політиці Президента України, Верховної Ради України, Кабінету міністрів України в відносинах з Росією», яка полагала у постійних поступках Росії, підписаних вкрай невідповідних дог. Все це «може привести до втрати українським народом власної державності». Тому Народна Рада вимагає від Президента України, Верховної Ради, Кабінету міністрів України вивести політичну волю в проведенні «рішучих заходів, спрямованих на утвердження всіх атрибутів державності». Народна Рада вимагає також негайного виведення російських військ з території України, впровадження в Криму представництва Президента України, негайного виходу України з СНД і розгляду ситуації, яка склалася довкола Севастополя, на міжнародному рівні.

Звернення до громадян
України

Координаційна Рада Конгресу українців Севастополя розповсюдила звернення до громадян України у зв'язі із загостренням ситуації навколо статусу міста Севастополя. Координаційна Рада, зокрема, пропонує Президентів і БР України ввести президентські правління в Севастополі та Криму, тимчасово заборонити вхід до портів України військових кораблів під прапорами Росії, посилити охорону морських кордонів держави і створити надурядову комісію для контролю становища в Севастополі.

Вчора ввечері в Севастополі за ініціативи ряду громадських організацій відбулися багаточисленні збори мешканців міста. Висловлено різкий протест БР Росії в зв'язі з прийняттям нею відомої постанови.

Убивство офіцера

У селі Владиславівка Нижньогірського району вбито офіцера Феодосійського гарнізону, капітана третього рангу Микола Матієнка. У селі він прибув, щоб розшукувати матроса, який пішов у «самоволку». захищаючи свою честь, офіцер вступив у нерівну боротьбу з озвірілими п'яними місцевими жителями. Вони побили офіцера до повної втрати свідомості, у багажнику автомобіля відвезли за село, задушили й закопали. Тіло Миколи Матієнка перевезено до Севастополя і поховане з військовими почестями.

Вбивці заарештовані. Ведеться слідство.

Третій блок виникнув

13 липня о 9 годині 45 хвилин на Запорізькій АЕС виникнув третій енергоблок. Спрацював захист під час виведення в ремонт маслоохолоджувача одного з головних циркуляційних насосів. Інформатор АЕС повідомляє, що за міжнародною шкалою подій обстановка оцінюється нульовим рівнем.

З повітря на шосе

В експоненті Торгово-промислової палати України розпочала роботу виставка «ширихриж» відомого шведського авіаційного концерну СААБ: автомобілі СААБ-9000 СВ та СААБ-900 ЦС. За словами В. Ачеласа Кредивоаса, директора фірми Мезорек, яка представляє в Україні інтереси СААБ, — це перший пробний камінь шведського концерну в город нашого автомобільного ринку. Щодо порівняно високої ціни автомобілів, на думку представників самої шведської фірми, виготовлені з використанням авіаційних технологій, вони знайдуть веродостою і на нашій, не дуже багатій землі.

Добра вість

Шанс
для
офіцерів

Вони функціонували в Києві, Хоролі, Кривому Розі. Навчання здійснюватиметься за двома напрямками — оволодіння комп'ютерною грамотою з допомогою найсучасніших машин і підготовки менеджерів, що дозволить слухачам працювати в управлінських апаратах підприємств.

Передаватиметься також оволодіння військослужбовцями спеціальностями для технічних галузей — автодирекції, промислової техніки і технологій, машинобудування і агропромислового комплексу. Основою цієї підготовки будуть глибокі економічні знання, які даватимуть слухачам і німецькі, і українські спеціалісти.

Є у програмі перепрофілювання ще один напрям — курс для перепідготовки дружин офіцерів. Понад

п'ятсот їх уже пройшли навчання ще в Німеччині. Частина з них освоїла курс, який дозволить жінкам кваліфіковано обслуговувати комп'ютери, а решта освоїла премудрості швейного виробництва. Багато з них зможуть займатися підприємництвом, відкрити власну справу.

Незбаром перші дві тисячі колишніх офіцерів, образно кажучи, сядуть за парти, щоб протягом 8—10 місяців, а саме такий термін курсів, одержати нову професію, достойно увійти в нове життя. Шанс, який стане надійною базою для вільного орієнтування у світі ринку.

Ми переконані, — говорить радник першого класу Міністерства закордонних справ ФРН пан Хельмут Аккерман, — що колишні офіцери, які пройшли перепідготовку в цих центрах, одержать ґрунтовні знання, нову професію, не почуватимуться зайвими у цивільному житті. Адже і ми, і наші українські партнери робимо все, щоб вони знайшли своє місце у ринковій стихії.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Подробиці

Маючи радіотелефон, зможете
спілкуватися зі світом, лежачи на
пляжі

Український телекомунікаційний ринок поступово наближається до світових стандартів. Так, з 1 липня 1993 року в Україні стала до ладу перша черга мобільної мережі, яка гарантує (поки що для Києва та області) стійкий радіотелефонний зв'язок зі світом.

Все це стало можливе завдяки спільному українсько-дано-голландсько-німецькому підприємству «Український мобільний зв'язок», причому українські підприємці мають в ньому 51 відсоток капіталу.

Невеликі кишенькові телефони запроваджуватимуть пошту, спочатку в центральних районах Києва. До вересня для забезпечення їх роботи потрібно буде використовувати бортову напругу автомобілів, а потім вони працюватимуть самостійно.

Очевидно, читачі цікавлять ціна на телефоні та тарифи. Якщо ви маєте 12 мільйонів 625 тисяч карбованців, то можете придбати кишеньковий термінал «Нокія». Комплект для офісу коштує дешевше — 2 мільйони 195 тисяч карбованців. Автомобільний комплект «Нокія» коштує 3 мільйони 275 тисяч. Дворічний контракт на послуги — 1 мільйон 450 тисяч карбованців. Щодо тарифів на послуги, то дзвінок до звичайного чи мобільного телефону на території України у час пік (понеділок—п'ятниця з 7.00 до 19.00) коштує 0,80 долара США за хвилину. В інший час (понеділок—п'ятниця з 19.00 до 7.00, а також субота, неділя та державні свята) — 0,40 долара США за хвилину. Якщо ви забажаєте сплатити за розмову українськими карбованцями, то карбованцеві тарифи є

еквівалентом доларових за курсом НБУ. Однак міжнародні дзвінки можуть робити лише абоненти, що сплачують за зв'язок у твердій валюті. Це пояснюється тим, що СП «УМЗ» також розраховується твердою валютою. Тож дзвінок до Європи вам обійдеться в 3,50 долара США, до Азії — 4,50, до Північної Америки та Африки — 5,50, в інші місця — 7 доларів США.

Крім того, кожен термінал потрібно зареєструвати, а їх власники мусять одержати дозвіл на використання частот окремо для кожного радіотелефону. Надалі у планах СП «УМЗ» — відкриття мобільної мережі зв'язку у Харкові, Донецьку, Запоріжжі, Дніпропетровську, Сімферополі, Севастополі, Одесі, Ялті, Львові.

Сергій ЛАВРЕНКО.

З кримінальної хроніки

На
краденому
«Мерседесі»
далеко не
заїдемо

Співробітниками управління СБУ по Харківській області затримана організована злочинна група, яка тривалий час успішно «обслуговувала» солідних покупців краденими та контрабандними автомобілями західного виробництва. порушено кримінальну справу. За підозрою в незаконних діях затримано кілька чоловік, і серед заарештованих працівники митниці, ДАІ, просто контрабандисти. У них і «клієнти» вилучено чотиринадцять іномарок. Втім, відповідаючи на моє запитання, офіцер СБУ заявив, що це лише незначний уламок величезного айсберга організованої злочинності, що насувається на Україну. За його словами, тільки у Харкові існує кілька злочинних угруповань, що крадуть і незаконно ввозять на територію України авто з далекого зарубіжжя.

Микола КОСИЙ.
Фото Гліба ГОРАНИЧА.

Коротко

До спирту — свинина?..

Чеснелинський спиртзавод почав випускати «попиріані» зерна рису в карамелі. Крім того, тут спорудили теплицю, власну лікарню, завели пасіку, взялися відгодовувати свиней.

Продукція це за профілем, але в такий спосіб трудовий колектив сподівається вижити в нинішню економічну кризу.

Віктор КАЗАУШ.

Вінницька область.

На зв'язку Лондон

Захід ставить на Єльцина

Коментуючи останні події в україно-російських відносинах, британська преса здебільшого утримується від категоричних оцінок, а лише констатує хронологічно факти і наводить цитати з виступів українських та російських політиків. У більшості матеріалів на цю тему наголошується на тому, що дії російського парламенту аж ніяк не сприяють роз'язанню протиріч між Україною і Росією — особливо у світлі останніх переговорів щодо ядерної зброї.

Так, «Гардіан» у вчорашньому номері на першій сторінці друкує матеріал під заголовком «Важливий чорноморський порт розпа-

лоє вогонь націоналізму». Автор зазначає, «що це парламентське рішення, як і наказ Центрального банку Росії платити зарплату морякам у разі їх відмови служити Києву, є серйозним викликом домовленості між Єльциним і Кравчуком, які вже погодилися поділити флот навіл. Таке рішення парламенту потілило не лише російських націоналістів, а напевно і військовий істеблішмент Рудькоф, котрий визнає Севастополь військовим трофеєм».

Деякі британські газети зазначають, що рішення російського парламенту «націоналізувати» Севастополь — це ще й протистояння у

російській політичній версіхві.

«Нова сварка з Україною, — каже «Індепендент», — може стати хоч і небажаною, але поштовхом у боротьбі за нову Конституцію, яка надасть Єльцину значно більше влади».

Показово, що з розвитком подій у стосунках між державами-сусідами газети дедалі більше уваги приділяють особі російського Президента. На їхню думку, реакція Єльцина на таке «ганебне рішення парламенту» вкотре підняла його репутацию в очах західних політиків.

«Гардіан» з цього приводу пише: «Ситуація, що склалася, не є статична.

Єльцин з радниками має знайти роз'язання проблеми Чорноморського флоту і Севастополя».

«Захід може надати Єльцину право вести політику на Сході» — стаття з таким заголовком у «Таймс» закликає розвинути країни не повторювати «югославської помилки». В ній відзначається, що треба надати Росії право «бути гарантом миру і стабільності». Автор матеріалу професор Лондонського університету Джефрі Хоскінг відстоює думку, що «слід заохотити російську армію відіграти позитивну роль у запобіганні конфліктам у колишньому Радянському Союзі». Такий спосіб роз'язання проблеми на території експресс, на жаль, здобуває нових і нових прихильників на Заході.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

Експрес-інформація

Грузинські війська готуються до наступу

Грузинські підрозділи приступили до наступу в районі села Лабра, знищуючи багаточисельні партизанські загони. Міністр оборони Г. Каркарашвілі, коментуючи обстановку в зоні конфлікту, відзначає, що грузинська сторона контролює трасу Сукумі-Очамчирі й стратегічно важливі висоти поблизу села Шрона.

Але обстановка залишається складною. І МО Грузії висловило ультиматум абхазській стороні, за яким пропонує припинити обстріли Сукумі й вивести збройні формування з району села Шрона. В іншому разі Грузія розпочне наступ на гумістинському напрямі.

Вірменія приступає до обговорення Конституції

У п'ятиденний строк Президія Верховної Ради Республіки Вірменія має завершити роботу над проектом Конституції і винести його на всенародне обговорення, яке триватиме до 1 жовтня, повідомляє агентство «Апрудна-Подія». Конституція буде опублікована в газеті «Республіка Вірменія» російською вірменською мовами. Усі пропозиції і доповнення до проекту надходять на розгляд до тимчасової багатопартійної конституційної комісії.

Щоб не спровокувати зіткнення

МЗС Росії розповсюдило заяву щодо ситуації навколо референдуму в естонських містах Нарва і Сілламе. В ній зазначається, що російські компетентні органи докладатимуть всіх зусиль для контролю за діями російських громадян та утвореною на території РФ, щоб не провокувати зіткнень з естонцями.

Не виключено можливість диверсії

У результаті вибуху зійшов з колії останній вагон вантажного поїзда на перегоні Владикавказ—Прохладний. Поїздом керував машиніст Кавказької залізниці. Рух поїзда припинено. Ведеться розслідування. Одна з версій — запланована диверсія, адже за вантажним поїздом мав йти пасажирський Владикавказ—Москва.

Заради миру в країні

Міністер уряд Камбоджі досяг угоди з лідером «червоних кхмерів» про припинення цього військово-політичного угруповання до мирного процесу у країні. На такий крок уряд зважився через те, що десятилітня армія «червоних кхмерів» контролює нині деякі відокремлені території Камбоджі.

Мусульманські країни готові направити у Боснію і Герцеговину свої війська

17 тисяч солдатів на допомогу силам ООН готові спрямувати до Боснії Герцеговини уряди Ірану, Пакистану, Бангладеш, Тунісу, ОАЕ, Туреччини. Саудівська Аравія погодилася забезпечити ці війська фінансовою підтримкою. Такого рішення досягли шістнадцять ісламських країн на засіданні організації Ісламська конференція, яке завершилося в Ісламабаді.

Тим часом Генеральний секретар ООН Б. Галл на засіданні Ради Безпеки висловив думку, що з погіршенням обстановки в Боснії Герцеговині ООН не зможе утримувати в цій країні свій миротворчий контингент.

Повінь на Міссісіпі

Віце-президент США А. Гор особисто керує роботами по подоланню наслідків повені. За попередніми оцінками збитки вже сягнули суми 16 мільярдів доларів. Мільйони американців розорені внаслідок розливу Міссісіпі після великих дощів.

За останні 100 років це найбільша повінь на цій річці.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та інформагентств.

Узбекистанський каледоскоп

Чекати лишилося недовго

У середньому на 50 відсотків підвищено в Узбекистані розміри мінімальної зарплати, пенсій та стипендій від початку липня. Тепер мінімальна зарплата в республіці дорівнює 11 тисячам 250 рублям, а мінімальна пенсія — 12 тисячам 185 рублям. Ці показники найвищі в рубльовій зоні. Наприклад, мінімальний розмір зарплати в «оазисі благоденства», як називають багаті на нафту та газ Туркменістан, — 9 тисяч 600 рублів. У коментарі до Указу Президента Карімова про підвищення розмірів зарплати сказано, що цей крок узятий з метою подальшого посилення соціальної захищеності населення. Та спеціалісти за цим бачать і інші цілі — дати можливість своїм громадянам отримати якомога більшу кількість «дерев'яних» перед введенням власної валюти. Як відомо, Туркменістан уже оголосив про введення власної валюти — маната з першого вересня.

Заяви казахстанських керівників про можливий вихід з рубльової зони набувають з кожним днем дедалі конкретніших обрисів. Таджики поки що мовчать. Узбекистан уже встиг побудувати власний Монетний двір і держзнаківську фабрику. Чекати, очевидно, лишилося зовсім недовго.

Експансія на Схід

Питання розширення радіомовлення на Схід має намір обговорити найближчим часом керівництво Бі-бі-сі. Про це повідомляють кореспонденти керівних одного з відділів Всесвітньої служби Бі-бі-сі Баррі Елліот, який перебуває з візитом у Ташкенті. Очевидно, сказав він, ми почнемо вести передачі узбекською мовою на всю Центральну Азію. Нова програма Бі-бі-сі враховуватиме особливості регіону, приділятиме більше уваги бізнесу, а також навчально-слухачів англійською мовою. Можливо, що британські журналісти користуватимуться місцевими ретрансляторами. Баррі Елліот зустрівся з міністрами зв'язку та освіти Узбекистану, а також був прийнятий Президентом Карімовим.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

У кнєсеті перед членами комітету з питань імміграції та абсорбції виступив Надзвичайний і Повноважний Посол України в Державі Ізраїль Юрій Шербак. Він розповів про зустрічі з вищими посадовцями в Україні, які нині мешкають в Ізраїлі.

За даними статистики, тільки з 1987 до середини 1993 року сюди переселилося 175 тисяч євреїв з України. У багатьох з них виникають проблеми з працевлаштуванням, житлом, вивченням мови, психологічною адаптацією, медичним обслуговуванням, особливо у тих, хто постраждав від чорнобильської катастрофи. Однак усі репатріанти, вважає посол, не байдужі до своєї колишньої Батьківщини, цікавляться життям в Україні, її культурою, наукою, пресою.

Ю. Шербак зазначає, що сьогодні в Україні активно відбувається національно-культурне відродження

Від стереотипів — до взаєморозуміння

У парламентах світу

єврейського населення, відкриваються школи, синагоги, театри, видаються газети, створюються єврейські громадські організації та релігійні об'єднання.

У зв'язку з тим, що присутні члени парламенту у своїх виступах згадували «справу Івана Дем'янюка», посол зауважив, що її не можна використовувати для неправомірних узагальнень. У цьому контексті він представив дані про участь українського народу у визвольному русі під час другої світової війни, великі руйнування і багатомільйонні жертви, яких зазнала Україна у боротьбі з фашизмом.

Товорачи про історію українсько-єврейських взаємин, Ю. Шербак підкреслює, що не треба замовчувати і обминати болючі проблеми та прикрі спогади. Разом з тим слід долати старі стереотипи, шукати порозуміння, розвивати взаємоповажливий співпрацю двох країн і народів.

У засіданні парламентської комісії брав участь голова кнєсети Ш. Вайс, котрий розповів про недавній візит в Україну. Він ще раз висловив жаль з приводу непорозуміння, що виникло у зв'язку з неточним перекладом його виступу у Верховній Раді України.

Прес-служба Посольства України в Державі Ізраїль.

Фотофакт

ватів та мусульман. Інакше, попередив він, підтримаємо го «сектору Газа». Цього разу з трьох сторін; ООН

Справи кримінальні

Штрафи ростуть, та спокуса велика

2,5 сома (500 рублів) — такий штраф віднини стягують місцеві власті та правоохоронні органи Киргизстану за кожну рослину, що містить наркотики, виявлену на подвір'ях та садових ділянках.

Ці заходи пов'язані з необхідністю зупинити стрімке зростання наркоманії у республіці, а також з половинити кошти на боротьбу з нею, що їх держава не в змозі надати в потрібних обсягах. Розростання наркобізнесу сьогодні стає тут однією з найгостріших проблем. Наркотики

з Киргизстану вже виявлено в 63 державах світу. В свою чергу суди з Афганістану через сусідній Таджикистан dopravляють дедалі більшу кількість опіуму, який на тутешньому чорному ринку йде по два мільйони рублів за кілограм. Велика спокуса зайнятися сумнівним промислом, тим більше в ситуації, коли ти залишився без роботи й не можеш прогодувати сім'ю.

Вішкен.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Мала намір поговорити з відомим критиком, літературознавцем, доктором філологічних наук, професором Київського університету Михайлом Наскомом про стан сучасної літератури. Почала я з sacramentalного запитання: чому сьогодні не народжується велика література? Він з ходу висловив: «Немає і не маїть! Велика література народжується в умовах або великих злиднів, або великої стисноті. В перелітний період або в часи великої смуту вона не може з'явитися за самою своєю природою. Геніальний художник своєю творчістю згармонізовує світ і людину в ньому. Але елементи духовної деструкції зараз настільки сильні, що здатні подати навіть дуже потужну творчу особистість. Така логіка мистецтва, як мені здається...»

— Михайле Кузьмовичу, але ж ми кожного дня чуємо, читаємо, нарешті наступило духовне відродження! Духовне відродження підступило. І нічого несподіваного в такій ситуації немає. Соціологи, філософи стверджують, що будь-яке переродження суспільства супроводжується неминучими втратами багатьох компонентів духовності. Та я побоююся, щоб не стало це святе слово «духовність» з велетенським і об'ємним простором в собі просто черговою ідеологією, на якій базуватиметься новий офіцій. Черги суспільства, в інерції душі. Ми всі з минулого де плакати і гасла стерли захисні рецензії духовності. Ми і сьогодні за інерцією ще хапаємося як за рятівний круг за нові фетиші, творимо банальні ідеологічні міфи. Сьогодні — це це святе слово з своєю сакральною енергією, таємною, козальним енергетичним потенціалом, а завтра дивись — просто готово і порожня матриця, з якої витягнемо нацирку.

Я за останні кілька років відкрив для себе плу — ні, не затонулу, — підступно підправу і затоплену Атлантиду нашої культури і літератури. Вивчаю твори це доведана заборонених письменників, учених. І ало бере за марно втрачені роки, коли, замість зайняти справжню наукою, змушений був обставитися ідеологічним чакотолом, аби мати змогу працювати в архівах, бібліотеках, просто займатися улюбленою справою.

Наведу хоча б один приклад. Я бачу, що в останні роки досліджував творчість Григорія Косинки, написав дисертацію. Проте, кому тоді був потрібен Косинка? Дисертацію просто відкинули, і залигла вона у стіл. Працюючи потім над новою кандидатською, а потім докторською дисертацією, я вже точно знав, для яких дурнів і для яких московських канцелярій це пишеться. Витрачено марно час, енергію. Малачукується суспільство, приморозило побили перації молодіст і наді цілого покоління. Натомість — упербість, а часом і хибність власних досліджень, які нині я бачу, через відсутність інформації.

— Чи не надто суворо Ви себе судите? — Чи не надто благодушно ми до себе настроєні? Та вслухайтеся у виступи народних депутатів і відчуєте, як їм бракує звичайної, природної дарованої людської талановитості. Зрештою, талант, за великим рахунком, і є велика природа. Її абсолютний вияв, тому він ніколи не підле всередині б і законам. А продукуються нині закони, спрямовані в основному на заборони, обмеження і на часі вже говорити не про захист прав малозабезпечених, себто студентів, інвалідів, тощо... Сьогодні треба дбати про захист прав здорових, продуктивних сил суспільства, бо якщо держава позбавить їх своєї опіки і підтримки, то просто виникнуть найкращі, найкращі людські ресурси в сфері мажоритарної спекуляції, а сама покітяться у прірву.

— Що поробиш... Поки збудуємо державу...

— Не люблю загальників. Сьогодні тільки я чую: будемо державу, треба побудувати державу! Чергове гасло і чергова аберація. Все з ніг на голову. Чому державу? Чому в центрі уваги не стала людина?

Адже в будь-якому нормальному суспільстві головне — людина, а не те, що їй допомагає, її оберігає. Держава — це дуже важливо, але це не все. Не від народу, нації, людини. Парадоксально, але факт: при нашій бідності у нас психологія ситих. Ось він на початку нашої розмови запитали про сьогоднішню літературу. Молоді авангардисти ведуть без перебільшення злиденне існування. А головна ж їхня біда — духовний переком. Не перетравлюються, не переварюються хлопцями відкрити культурні пласти. Звідси різноманітні абракадабри, словесні ребузи. Хтось мудрий сніваз, що авангардисти пишуть складно через невміння писати красиво. Те ж

— Хтозна... Від них самих буде залежати: стануть вони посольством майбутнього чи потарабаниють за собою далі темний прах минулого. Вони ж наші діти. Вчаться же за старою схемою, вчать їх педагоги, які це доведана на всіх перехрестях говорили, що марксистсько-ленінське вчення всевітнє, тому що вірне. Я з гіркою не раз чую, як на іспитах студенти, просто замінюючи комуні-

— Гарне слово «програма»...

— На часі би згадати: «І десь іде, і ніч іде, і людина скопиши в руки Дивується: чому не йде Апостол правди і науки?» Давайте покіркуємо, що ж таке духовність? Духовність — це почуття людяності, сорому, це коли людина неурється бажанням не пристосується, а бажанням творити саме життя, коли вона повсякчас ставить перед собою вічні запитання: навіщо ти живеш? і чому грієш? себто куди йдемо: до прірви чи до високого ідеалу?

Духовність — це найвища субстанція добра. Добро — категорія моральна, а духовність — двигун творення добра. Водночас духовність виявляється не лише в сугу душевній сфері, а і у матеріальних взаєминах між людьми. Амплітуда духовності настільки велика, що по суті — це головна субстанція життя. Духовність безсмертна. Вона незалежна від будучого насильства. Як б сили не стили над народом, о душі її викорювати неможливо. Задаємо прийняти християнства. По суті, це був замак на самі основи нашої духовності. Багатобожжя змінювалося єдинобожжям. Багатомірність, мільняві світу зводилася до ідеї єдиного Бога, до догмату, хоча в самій ідеї християнства була сконцентрована ідея єдності світу, і це була істина. Але не вся істина, бо зводилася до постулатів. Бона незалежна від будучого насильства. Як б сили не стили над народом, о душі її викорювати неможливо. Задаємо прийняти християнства. По суті, це був замак на самі основи нашої духовності. Багатобожжя змінювалося єдинобожжям. Багатомірність, мільняві світу зводилася до ідеї єдиного Бога, до догмату, хоча в самій ідеї християнства була сконцентрована ідея єдності світу, і це була істина.

Пам'ятаймо: духовність — це і мудрість. І коли Шевченко мріяв про апостола правди і науки, то мав на увазі науку як еліксир правди. На жаль, наука нині у нас занедбана, і, що тоді й говорити про якусь найближчу перспективу. Ми на філологічному факультеті не маємо можливості послати студентів на фольклорну практику, не кажучи вже про стабільну роботу в архівах і фондах. А за тим — маса проблем, які впираються у наші злидні, і злидні, які впираються у невітність, небажання наших державників мислити в координатах майбутнього. Той же Шевченко писав про «мудрого Нуму» — римського імператора, який, пишучи закони, думав, «який би ретізь ще сплести» для народу. Така психологія влади. Тому треба завжди настоювати мати Шевченкове слово, аби вчасно розрубати новітні ретязі до вола дуку.

— Це Ви, шановний Михайле Кузьмовичу, спробували відповісти на своє «чому грієш»? А є ж сьогодні інші запитання, гостріше своєю актуальністю: що робити?

— Думати, читати... Учитись так, як треба.

Пам'ятайте, що надія вмирає останньою, і не впадайте у смертний гріх відчаю.

Не чекати готових рецептів, програм, принісся, а кожному щодня хоч на крок, хоч на мить просуватися вперед, довертатися в «нашу Україну», піднімати з темних замулених глибин прекрасну Атлантиду нашої духовності.

Дозвольте подякувати Вам за інтерв'ю та побажати насити і терпіння.

Розмову веде
Наталія ДЗЮБЕНКО.

Освіта

В УКРАЇНУ ІДІТЬ, ДІТИ...

або ПРО ЗАТОПЛЕННЯ АТЛАНТИДИ НАШИХ ДУШ

і в політиці. Наші закони не діють через неадекватність наших законодавців мислити красиво. Тоді і буде просто, тобто правильно. Тоді закони не спрацюватимуть проти природи людини і здорового глузду, а підштовхуватимуть все живе і високе, що є в ній.

— Але ж інших політиків у нас сьогодні просто немає.

— Іншого народу у нас немає. Іншої України у нас немає. А люди є. Але беру я не проблему змінистості кадрів, а проблему самої людини. В природі є весна, зима, літо, осінь. В людини також закладено механізми саморегуляції і саморегенерації. Потрібно тільки знайти в собі сили для поступу, зрушення, адже духовна летаргія — синонім зворотної, виродження і політичний галас — це це не голос істини. Це тільки галас. А Слово — оте що Бог, істина, життя — не народжується в галасі і хаосі. Воно приходить через муки прозріння душі і Духовності.

Михайле Кузьмовичу, неже ситуація з духовністю у нас гірша, ніж у минулі сідмдесят років?

— Гірше... Краще... До такого поняття як духовність, наші дідки і циркули не годяться. Та й куди ми втекли? Нова влада за висловом одного англійського журналіста, який працював в Україні, стріглолово, навіть без зупинки на перебудову, кинула в обійми старій владі. Ми залишаємо молоде вино в старі діряві міхи. Як які колішня влада керувала культурою — відомо. Для Леніна вона була лише триштовпним «вогнепостройки», щоб заволотити умами людей на період утвердження нової ідеології.

— Ви декан філологічного факультету столичного університету. В недавньому своєму інтерв'ю Ви говорили з великим інтересом про своїх студентів, захоплювалися їхньою ерудицією, знаннями. Неже і їм не буде дано запалити сторожові вогнища нашої духовності?

тичну термінологію на так звану національну риторику, намагаються пояснити сокровенну природу того чи іншого таланту, того чи іншого явища. Іх так учать, від них цього вимагають. Але так не підє!

— А чого б Ви хотіли?

— Відходу. Повного! Безжалюдно! Від стереотипів, штамлів, загальників! Прориву у невідане, у невідоме! У таємницю буття! У вічність! А якщо ваші діти заперечать вас?

Навіть якщо повністю відкинуть. Я вже ж вітшаюми себе думаю, що, хоч був з мене нікудишний учений, зате виконав свою місію на землі як учитель.

— Михайле Кузьмовичу, добре, Ви це сприймаєте і підтримуєте. А ваші колеги?

— Не знаю... Не певен. Вік людський короткий, ніхто не хоче, аби одного прекрасного дня йому заявили, що він дарма іє свій хліб. Та за великим рахунком це нічого не змінює. Є в нас тільки один шлях — напружена праця серця і душі. Тоді буде і духовність, і матерія.

— Ви матеріальне благополуччя поставили в залежність від духовного? Неже наша економіка настільки залежна від стану духовності?

— Вона не залежна, а паралельна. Або, точніше, перебуває у повному взаємозв'язку. Відставання в одній сфері веде до кризових явищ в іншій і навпаки. Це як у літаку — одна пробілка веде до цілковитої розгерметизації, до катастрофи, людських жертв.

— Михайле Кузьмовичу, а Ви можете запропонувати свою програму розвитку духовності?

— Ви ще додайте. Наталю, до слова «програма» — «сто днів», «двести днів», «п'ятсот днів». Або інший вияв прагматичного, прикладного ставлення до духовності — покладите священника, аби він освятив черговий шлюб. Щоб була не провалю.

Культура

У ЛУЦЬКУ ЧИТАЮТЬ БЕККЕРА

І НАВІТЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

У Луцьку, в приміщенні Волинського обласного театру імені Т. Г. Шевченка, відбулася презентація нової книги, випущеної луцьким видавництвом «Надстрія». Це переклад книги віршів відомого іспанського поета Густава Адольфа Беккера під назвою «Рифми», якого любителі поезії знають як одного з представників плем'яного іспанського романтизму. Не дивно, сам автор не був відомий для життя (1836 — 1880). Книга вийшла в світ уже після його смерті і одразу ж зайняла місце в одному ряду з іншими представниками іспанської класичної поезії. Ліричні рядки пройняті мотивами суму й розчарування в сучасній дійсності. На них вилупила нинішня романтична поезія Г. Гейне.

Переклад книги здійснювала волинська поетеса Олена Кришталська. Оформлення — київського художника Володимира Писаренка. Випускається книга за важких умов. В епоху засилля торгових полиць зарубіжними детективами та «капіталістичним» тиражем, становив усього 3500 примірників, що, звичайно, не може задовольнити всіх любителів поезії. Не встигнувши з'явитися на книжкових полицях, збірка поезій Г. А. Беккера вже стала бібліографічною рідкістю.

На знімку Валерія БЕЛОВА: автографи дає панувальникам поезії у власному перекладі Олена Кришталська.

**ГАРМОНІЯ
КАПИТАЛА
І БІЗНЕСА**

АКЦИОНЕРНЫЙ КОММЕРЧЕСКИЙ БАНК:

начисляет от 200 и более процентов годовых по вкладам и депозитам

производит расчетно-кассовое обслуживание

открывает текущие валютные счета

проводит операции на межбанковской валютной бирже

осуществляет покупку и продажу валютной наличности

проводит инкассацию дорожных чеков «Америкен экспресс».

Адрес «Интербанка»: Киев, ул. Ярослав вал, 36.

Телефоны: [044] 212-41-10, 212-45-15.

ФІРМА «АГРО-ІНДУСТРІАЛ» (Болгарія) ПРОПОНУЄ:

авто- і електронавантажувачі і запчастини до них.
Поставки — у найкоротші строки. Оплата — бартер або за ВКВ.

КУПУЄ:

передільний чавун у великих кількостях;
арматурне залізо і чорні метали;
гаряче- і холоднокатану сталь у рулонах і листах.
Телефони для контактів: м. Софія, тел. 003592—792962, телекс 24494 КМТО 88.

ВАШИ ДЕТИ РАСТУТ ВМЕСТЕ С НАШИМ БАНКОМ!

Наивыгоднейшие условия продажи акций по номинальной стоимости с накоплением капитала

ВАШИХ НАСЛЕДНИКОВ В БАНКЕ ДО СОВЕРШЕННОЛЕТЬЯ.

На сегодня — прогнозируемый дивиденд . 220%

Банковский капитал — надежная путевка в жизнь

Адрес: г. Киев, ул. М. Коцюбинского, 7, ком. 233 (ст. метро «Университет»)

тел. 221-30-87.

ДВО «ПРОЕКС» реалізує зі складу в Дніпропетровську такі матеріали:

- дошка обрізна 40 мм,
- дошка необрізна 40 — 50 мм,
- шпали залізничні широкої колії неперосчені,
- заготовки зрубних будиночків завдовжки 4—6 метрів.

- плінтус,
- наличники,
- вулики.

Адреса: 320070, Дніпропетровськ, пр. Карла Маркса, 60.
Тел.: 44-06-23, 45-21-32.

МП «АБСОЛЮТ»

Реалізуються запасні частини до автомобілів УАЗ, ГАЗ-21, ГАЗ-24;

- двигуни в розібраному вигляді;
- облицювання;
- мости коробок роздатки, кардани та інші запчастини.

Продаємо автомобілі УАЗ лобой модифікації за російські рублі.

ТЕЛЕФОНУЙТЕ: (0412) Житомир, тел. 22-38-54, 22-38-57, 22-53-23.

фіфко

АКЦИОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ФІКО»

одне з найбільших інвестиційно-виробничих підприємств з товарообігом 20 мільярдів карбованців у 1992 році. АТ «ФІКО» має діючі філії в Росії, Білорусі, Україні та окреме дочірнє підприємство у Швейцарії.

АТ «ФІКО» пропонує і гарантує вам такі послуги:

- у приватизації і акціонуванні вашого підприємства (за взаємної зацікавленості можливе інвестування або створення СП);
- у декларуванні експортно-імпорتنих вантажів, тимчасовому ввезенні або вивезенні майна та транзиті вантажів через територію України;
- у поверненні боргів з Росії.

Наш багатомільярдний оборот гарантує надані послуги.

Наша адреса: 252042, Україна, Київ, бульвар Дружби народів, 5. Готель «Дружба», «ФІКО» — траст.

Терміновий телефон: [044] 268-94-31.

Факс: [044] 268-90-07.

Телетайп: 631605 ФІКО.

Фірмовий магазин «Еластик» реалізує:

«ДЕЛЬТА-001» — професійний, високоякісний, простий в експлуатації прилад з вбудованою мікро-ЕОМ для автоматичного контролю на справжність банківних доларів США.

«ДЕЛЬТА-001» містить «ноу-хау», захищену патентом, її технічні характеристики переважають інші прилади аналогічного призначення.

Ми забезпечуємо гарантію і післягарантійне обслуговування.

Прилад «ДЕЛЬТА-001» реалізує тільки фірмовий магазин «ЕЛАСТИК»: м. Київ, пр. Правди, 62, тел. 434-83-71.

Харківський державний метизний завод «Комсомолец» реалізує:

- болти, гайки, заклепки.
- Укладає договори на 1994 рік.
- Телефон: [0572] 72-38-94.

УКРАЇНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКЕ СПІЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «VENETO»

ПРОПОНУЄ

М'ЯКІ, ЗРУЧНІ
МАТРАЦИ —
ДЕШЕВШІ,
НІЖ У ЄВРОПІ

Спальня без матраца «VENETO» неможлива. Якість — європейська, ціни — наші. «VENETO» — єдиний в СНД виробник високоякісних матраців різних розмірів і розцінок.

Гарантія 20 років! Ортопедичні — цілкова гармонія між людським тілом і поверхнею матраца! Матраци мають два боки — літній і зимовий! Пружини, формостійкі, довговічні. Зреїтою, просто гарні!

Чудова італійська тканина, пружини, яких не відчуваєш!

Найвища якість — це оптимальний комфорт! Виробники меблів!

Торговці закордонними меблями! Замовляйте за кордоном спальні матраци: купуючи матраци у «VENETO», ви заощаджуєте гроші і час. Ніякої митниці і ніякого мита.

НІДЕ, КРІМ ЯК У «VENETO».

Київ, 252073, вул. Червоних козаків, 6.
Тел. 269-87-14, факс. 269-87-18.

Репліка

...І ДАЛИ «ЛИПУ»

Нинішній майбутній читачі журналу «Березілля», напевне, звернули увагу на коретеньку інформацію, вміщену в газеті «Харківське губернське ведомості» із гучною назвою «Березілля» дал дуба». У зловтих рядках йшлося про те, що нібито «із-за високої ціни на бумагу і типографські затрати закривається» республіканський журнал «Березілля» — єдине в своєму роді на Восточній Україні видання.

І не було б так прикро, якби ця інформація не передрукував «Регіональний дайджест прессы» — додаток до відомого московського журнальчика «Аргументи і факти», поширивши цю брехню величезним тиражем. І безграмотна фраза («Ціна на... затрати») свідчить про те, що деякі лобовники російськомовної преси насправді і російської мови не люблять та гаразд не знають. Потім шановна наша українська редакція радіостанції «Свобода» надала трибуну київському поетові Володимирові Липову, який сказав уже як про dokonаний факт, що журнал «Березілля» будище закрився (разом із часописом «Вітчизна»).

Що це — провокаційна акція з метою відлучити наших читачів та посіяти невпів серед латвікованих авторів чи звичайнісіньке нехотівство працівників пера, що сидять у «Харківських губернських ведомостях»? Бо ж саме звідти все й почалося.

Обційно повідомляємо: незважаючи на суттєвие матеріальні становище, «Березілля» існує — готуються чергові номери, прибувають матеріал на наступний рік, удосконалюється технологія виготовлення журналу з метою економії коштів. Отже, про закриття видання не йдеться.

Ю. С.

Харків.

«ВОДОГРАЙ» ЛИНУВ НАД ДНІПРОМ...

Культура

Перше гастрольне турне переможців Міжнародного конкурсу імені Володимира Івасюка пройшло по містах над Дніпром.

Якщо пісні Володимира Івасюка — цілюще дерево, то любов і повага до творчості українського гения естради — глибока, як ріка. І якщо символічно, що перше гастрольне турне переможців конкурсу імені Володимира Івасюка відбулося у містах над Дніпром. А допомогла дирекції знана київська фірма «Червона рута», зокрема її президент, член оргкомітету конкурсу Юрій Соколов. Комфортабельний тепліхлі міжнародного класу. «Академік Глушков» має добру репутацію: високий сервіс, смачна їжа, зручні каюти... Одне слово, молоді митці мали приємну нагоду відпочити й підготуватися до концертів. А були вони щодня: в Одесі — на Приморському бульварі, у Херсоні — в музично-

му училищі, у Запоріжжі й Кременеві — в найбільших залах, у Каневі — на сходах Дніпра. Прямістю здивувало, що співаки, які тільки розпочинають сходження до естрадного Олімпу, зустрічали тепло, наче уже відомих і улюблених.

Отже, І Міжнародний конкурс молодих виконавців української естради імені Володимира Івасюка став помітним явищем у мистецькому житті України.

Ми дячли комітетам у справах молоді та відділенням Асоціації дитячої естрадного мистецтва України, за допомогу в організації благодійних концертів. І виконавці не підвели сподівання слухачів, хоч і помітно хвилювалися. Але підтримка залу додала сили, глядачі довго аплодували, просили співати ще, знову приїздити. Робитимемо це з великим задоволенням і в інших регіонах України. Можливо, ще й з

допомогою фірми «Червона рута». До речі, ми виступали і на тепліхлі для персоналу та гостей — американців. Концерт сподобався усім, схвальні відгуки вилилися в длові пропозиції. Сподіваємося, незабаром отримаємо запрошення на гастрольне турне до Америки (з деякими країнами вже ведемо переговори)...

Феномен пісень Івасюка ще не розгаданий. Навіть без перекладу вони проникають у душі слухачів, бо ліричні, легкоступні, романтичні — то справді, невичерпне джерело. На закінчення концерту щоразу співали знамениту «Червову руту», а зал її підхоплював. Значить, Івасюкові пісні завжди будуть поміж нас! Вірю, що й молоді учасники конкурсу збережуть святу любов до його творчості, продовжуватимуть пісенні традиції. Я слухав конкурсантів на обласних, зональних турах, у фіналі й радів

зростанню їхньої професійної майстерності. Розпочата нами справа не марна. Та й під час гастрольного турне відчувалося, що певен професіоналізму більшості зростає від концерту до концерту. Старалися Юлія Калініна, Світлана Зайченко, Броніслава Совтис, Таня Ланівська, Іван Мармусь, Галина і Ярослав Борути... І були заслужено відзначені ширими оплесками. Тільки б не зупинилися на досягнутому, хоча й визнання на конкурсі імені В. Івасюка багато важить.

Конкурс відкрив сузір'я перспективних, обдарованих молодих вокалістів. Віднайти самотні таланти — то була наша програма-мінімум. Тепер підтримуватимемо їх. З цією метою створили мистецький фонд імені Володимира Івасюка. Хто з нами — приєднується, бо тільки разом збудуємо пісенний храм!

Богдан БІЛЕЧУК,
директор Міжнародного конкурсу імені В. Івасюка.

На фото: володар Гран-прі конкурсу Татія Повалія з Києва; дипломант конкурсу, володар призу глядацьких симпатій Юлія Калініна з Умані; дипломант конкурсу Оксана Гребенюк з Бучача.

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

Діаспора

Сімдесятишестирічна Марія Спольська народилася у Львові, Хрещена в соборі Святого Юра. Як учасниця національно-визвольної боротьби в 1948 році опинилася в Канаді. За фактом — бугаттер, змолдову — громадська діячка. Має двох синів і доньку. Донька живе в США, один син в Торонто, другий — в Києві. Марія Спольська п'ятнадцять років є головою Суспільної служби українців Канади в Торонто.

— Навіть в найбагатшій державі є люди, яким треба допомогти. Суспільна служба українців Канади і є громадською допомогою організації. Маємо центральну управу і 12 філій. До складу Служби входять всі українські громадські, церковні і політичні організації. Серед них — Ліга визволення України, Об'єднання жінок «Визволення України», Національ-

Україні». В Україну надсилали невеликі пакунки, банделі родинам політ'язнів і тим, хто потім опинився на засланнях. Допомога була незначна, ми дбали про моральну підтримку, хотіли показати, що є українська діаспора, яка про них пам'ятає. Тепер цей фонд має вже великі кошти і надає велику допомогу українським дітям на Батьківщині.

чинку в інші країни. І дитяча свідомість засвоює, що гарне життя, відпочинок може бути лише десь, але не вдома. Це дуже прикро. Виявлене уявлення треба руйнувати. Тому я запропонувала нашій суспільній службі виділити кошти для організації табору відпочинку в Косові — в чудовому місці серед Українських Карпат. Нещодавно створена Суспільна

А головне — діти дістали насолоду від вільного духовного спілкування як між собою, так і з вихователями, збагачувалися новими знаннями.

Певна, що справляється слово Леоніда Кравчука: «Колісь же в Україну люди їхати, тимуть так, як зараз їдуть до Канади».

— Скажіть, пані Маріє, як Вам вдалося порідити Торонто з Києвом?

— Щодня запитую себе: чим же може допомогти Україні? І виникає Ідея спорідненості Торонто і Києва, яка б надавала нашим містам можливість не лише обмінюватися інформацією, а і співпрацювати у промисловості, культурі, туризмі тощо. І зрештою, в січні позаминулого року, угода про спорідненість Києва і Торонто була підписана. То було справжнє свято, воно співпадало з святкуванням річниці Четвертого універсалу. Цілий тиждень над мірною Торонто майорів жовто-синій прапор.

Розмову веде
Тамара ПАХОЛОК.

ШЛЯХЕТНА І ЦИРА

не об'єднання. В центральній управі служби представники цих організацій разом з дирекцією вирішують усі питання.

— Звідки Ви береже кошти?

— Наша філія має три фонди, кошти яких здебільшого складають пожертви, частково кошти надходять від держави.

Коли в 70-х роках розгорнули масові арешти і репресії, було створено фонд «Поміч

— Пані Маріє, кажуть, що Ви «перевернули» погляди наших громадянських і державних діячів на організацію відпочинку дітей?

— Створено міф, що лише десь там, в Америці, Канаді, Австралії, є рай, а в Україні — лише біда і нужда. Цей міф підтримували й багато державних діячів, які, користуючись своїм становищем і впливом, організували групи з дітей своїх співробітників, відсилаючи їх для відпо-

служба України на ці кошти організувала чудовий відпочинок для дітей у 4 зміни в 3 тижні. В кожній зміні — 120 дітей. Табір вдався. Правда, діти скарижались, що їм дають дуже багато м'яса, тож цього не треба робити.

Діти вивчали історію України, християнство, ходили походами в найкращі місцевості Карпат, засвоювали народні звичаї, традиції, пісні. І одержали пам'ятні подарунки на згадку про відпочинок.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редакція: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34,
441-89-44.
© Рукописів не повертаємо.
© Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

✱ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
✱ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить
5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською
мовами.
Індекс 60955.
Забальний тираж
789.249.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України» (Київ)
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311132.

1, 4 і 5 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ
з 1 січня 1991 року.